

ÖRGÜTLÜ MÜCADELEYE GİREMİYENLERİN YOKSULLAŞMAYA TEPKİLERİ

Aydınlık Gazetesi, 16 Ekim 2018

Yıldırım Koç

Ekonomik kriz derinleşiyor. Bu krizden en fazla etkilenenler, yaşamlarını bir başkasına ait işyerinde çalışarak kazananlar; diğer bir deyişle, işgüçlerini satanlar.

Bugün gelir getirici bir işte çalışanların yüzde 70'ini oluşturan bu insanlar, 30 yıl öncesiyile kıyaslandığında, daha da büyük sorunlarla karşı karşıya.

30 yıl önce insanların yedek birikimleri yoktu; ücretler düştüğünde veya işsiz kaldıklarında canlarını kurtarabilmek için çeşitli arayışlara giriyorlardı.

Günümüzde işçi ve memurların büyük çoğunluğunun yine birikimi yok; ancak çok büyük borçları var. Yıllardır kazançlarının üstünde harcamaya yönelen insanların kredi kartı ve tüketici kredisi borçları onları boğuyor. Bu nedenle, kriz derinleştikçe nüfusumuzun da artık dörtte üçünü meydana getiren işçiler, memurlar ve işsizlerin sıkıntıları çok daha büyük olacak.

Çözüm, örgütlü siyasal mücadeleden geçiyor. 30 yıl öncesinin işçileri, Bahar Eylemlerini yaratmışlardı. Günümüzün işçileri daha farklı siyasal çözümler yaratacak.

HIRSIZLIK ARTTI

1987-1988'deki yoksullaşma yıllarında, mesleği hırsızlık olmamasına ve bir işyerinde ücretli olarak çalışmasına karşın geçinemeyenler arasında hırsızlığa başvuranlar oldu. Örneğin, Kırıkkale'de MKE Fabrikası'nda işçi olarak çalışan Yaşar Sarı, aldığı ücretle geçinemeyince, büfe soymaya kalktı ve yakalandı (*Cumhuriyet*, 13.11.1985). İzmir Denizcilik İşletmesi'nde çalışan Hüseyin Şengezer, borçlarını ödeyebilmek ve kışlık yakacak alabilmek için komşusunun videosunu çaldı. Orman İdaresi'nden emekli 58 yaşındaki İhsan Cebiz ise bir marketten hazır çorba ve beyaz peynir çalarken yakalandı (*Günaydın*, 26.11.1987) İzmir'de bir düğün salonunda temizlik işçisi olarak çalışan Mahmut Doğan, aylardır et yememişti. Seyyar köftecinin tezgâhında duran et tepsisini kaptı, ancak yakalandı (*Bulvar*, 3.4.1988).

ÇOCUĞUNU VE BÖBREĞİNİ SATANLAR

İnsanlar çaresizlik içinde şans-talih oyunlarına yöneldi. Milli Piyango bilet satışlarında patlama yaşandı.

Uzun süre işsiz kaldıktan sonra seyyar börekçilik yapmaya başlayan Celal Acar, iki çocuğunu, iyi besleyemediği gerekçesiyle, satışa çıkardı (*Sabah*, 29.8.1988). Van PTT Müdürlüğü'nde görev yapan 13 yıllık postacı Muhlis Bedir, geçim sıkıntısı yüzünden, altıncı çocuğunu 2 milyon liraya satmak istedi (*Sabah*, 27.9.1988). Gaziantep'te inşaat işçisi Lale ise, kışlık yakacak parasını bulamayınca, böbreğini satışa çıkardı (*Bulvar*, 25.11.1988).

Yoksulluk, işçilere ve memurlara fitre ve zekât verilmesini getirdi. İstanbul Müftüsü Selahattin Kaya 1987 yılında şu açıklamayı yaptı (*Milliyet*, 9.5.1987): "Bugün asgari ücret alan bir işçi ve düşük maaşlı bir memurun kira verdiğini, çocuk okuttuğunu ve aile geçindirdiğini düşünün. Bu insan nasıl geçinsin? Onun için onlara yardım edilmesi gerekir. Fitre ve zekât da bir yardım yoludur." Ankara Müftüsü Hasan Şakir Sancaktar'ın açıklaması şöyleydi (*Günaydın*, 15.5.1987): "Fitre ve zekât zor durumdaki memur, işçi ve işsize verilebilir, verilmelidir."

Bazı insanlar, yurtdışına yasal yollardan giderek veya kaçarak, Türkiye'den ve sorunlarından kurtulmaya çalıştı.

ÇARESİZLİKTE İNTİHARLAR

İşsizlik ve yoksulluk nedeniyle intihar edenler arttı. Emekli işçi, geçindiremediği ailesini balta ile doğradı (*Günaydın*, 21.8.1988). Denizli'nin Yeşilyurt semtinde parasızlık yüzünden evine yakacak alamayan ve eşi ile dört çocuğunun sıfırın altında 6 derece soğukta titremesini çaresizlik içinde izlerken bunalıma giren

Ahmet Günyılmaz adındaki haddehane işçisi kendini bir ağaca asarak, yaşamına son verdi (*Hürriyet*, 7.3.1987). Kınık ilçesinde “borçlu yaşamayı onuruna yediremeyen (...) öğretmen Mehmet Emin Oprak, ardında 688 bin 50 liralık borç listesi bırakıp, tütün zehiri içerek intihar etti” (*Gazeteler*, 9.3.1987). İTÜ’de şoför olarak çalışırken işten çıkarılan Beyhan Kütçüoğlu, bir ay iş bulamayınca bunalıma girdi ve kendisini Rumelihisarı’ndaki gecekondusunun önündeki ağaca asarak intihar etti (*Milliyet*, 23.9.1988). Çalıştığı bankadan atıldıktan sonra iş bulamayan üç çocuk babası Kadir Demir, çamaşır ipiyle kendisini tavana asarak intihar etti (*Ulus*, 15.11.1988).